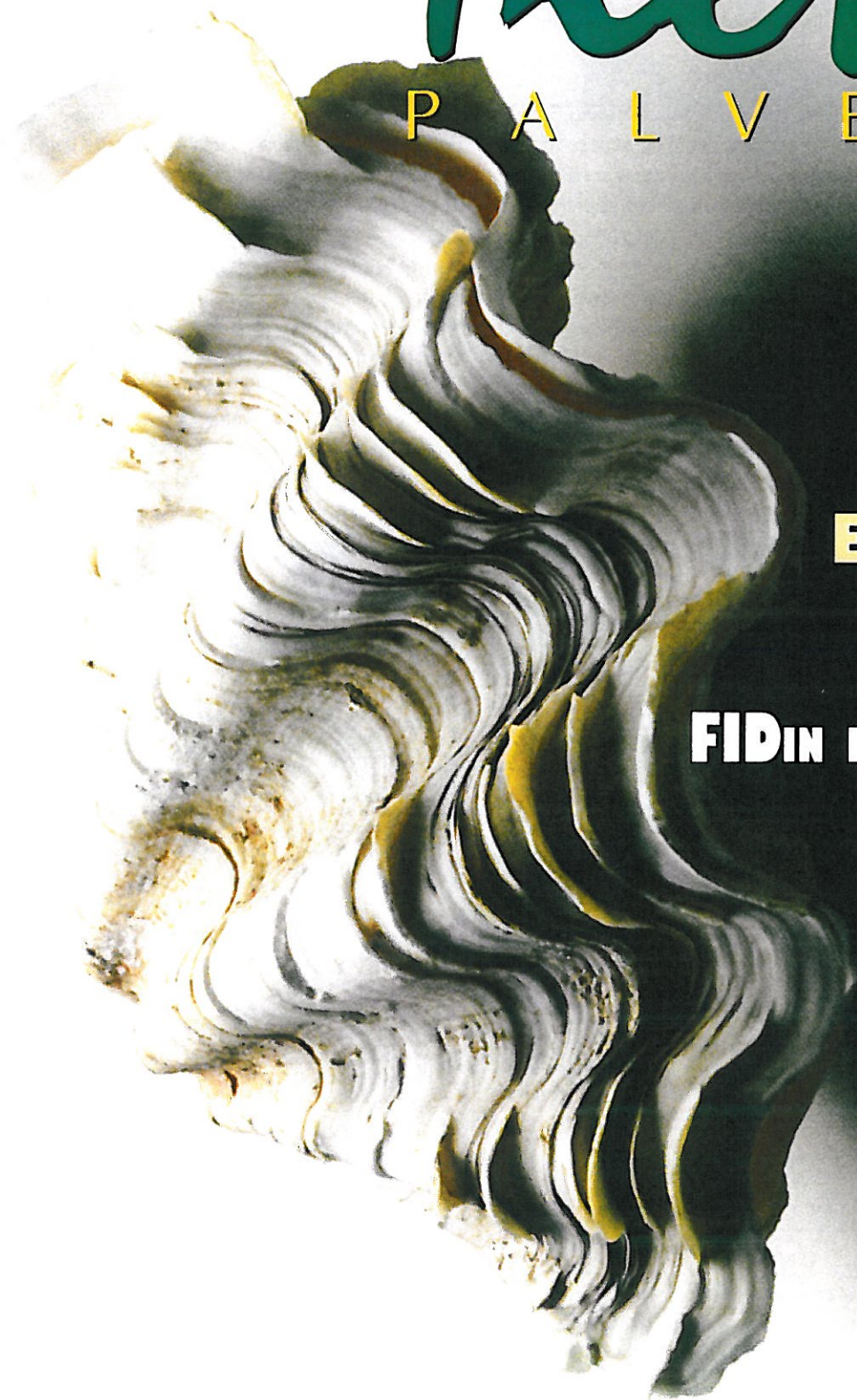

Tieto

P A L V E L U

**ELINIKÄINEN
OPPIMINEN**

**FIDIN KUULUMISIA
INTIASTA**

VALTIPA

**6
98**

MIELENKIINTOISET TIETOMESSUT SÄÄTYTALOLLA

Teksti ja kuvat: Leena Kononen

Valtioneuvoston tietopalvelujen yhteistyöryhmä (VALTIPA) järjesti ensimmäiset tietomessut 1.10.1998 Säätytalolla. Messuilla esiteltiin ministeriöiden, eduskunnan, Eduskunnan kirjaston ja Kansallisarkiston tietoverkoissa tarjoamia tietopalveluja. Puoli päivää kestäneet messut olivat menestys. Säätytalolle oli kokoontunut salin täydeltä kuulijoita. Mukaan pyrkineitä oli enemmän kuin voitiin ottaa. Messut oli kohdennettu valtioneuvoston virkamiehille ja hallinnon alojen tietopalveluhenkilöstölle.

Messut avasi valtiovarainministeriön hallinnon kehittämisestä vastaava ylijohtaja **Jorma Karjalainen**. Hän totesi, että tietoon liittyvät hankkeet ovat tällä hetkellä keskeisiä hallinnon kehittämissuunnitelmissa. Kyseessä on ennen kaikkea poikkihallinnolliset kehittämissuunnitelmat. Jorma Karjalainen kertoi, että Valtipa on hankkeena niin ammatillinen, että se esittelee eurooppalaisilla foorumeilla OECD:ssä (Tietopalvelulehden ilmestyessä hanke on jo esitelty).

Ylijohtaja Karjalainen muistutti, että tietopalvelujen roolia ei ole vielä nähty kaikkialla riittävästi. Jorma Karjalainen totesi, että erityisesti arkisto modernina käsitteenä on kehittämissuunnitelmissa tärkeä ja tietopalvelujen rooli yleensäkin on keskeinen, erityisesti kansainvälisen kilpailukykyyn kannalta.

Tietopalvelupäällikkö **Päivi Tommila** kertoi Valtipan vaiheista. Hän korosti, että kyseessä on tietopalvelualan ammattilaisten verkosto, jossa kaikki tietopalvelualan ammattiryhmät ovat edustettuina. Yhteistyötä on tehty systemaattisesti vuodesta 1993 lähtien yhteisten projektien merkeissä. Valtipa tekee myös yhteistyötä VALTIN kanssa, joka on tietotekniikka-yhteistyöryhmä.

Messuilla esiteltiin eri hankkeet asiakirjan elinkaaren mukaisessa järjestyksessä.

HARE

Valtipan projektipäällikkö **Pirkko Romkaniemi** esitteli valtioneuvoston hankerekisterin HARE:n, jota hän luonnehti sekä rekisteriksi että tiedotusjärjestelmäksi. Hankerekisterissä ovat kaikki hallituksen, eduskunnan ja ministeriöiden julkiset ja virallisesti asetetut hankkeet, joita ovat komiteat, toimikunnat, neuvotelukunnat, lautakunnat, työryhmät, selvitysmiestyöt sekä myös virkamiestyönä tehtävät lainsäädäntöhankkeet. Lisäksi siihen sisältyvät valtionvirastojen, laitosten ja valtion liikelaitosten johtoelimet.

Ylijohtaja Jorma Karjalainen avasi tietomessut.

Haren pilotti käynnistyi huhtikuussa 1997, jolloin siihen osallistui viisi ministeriötä. Syksyn 1998 aikana rekisteri on otettu käyttöön kaikissa ministeriöissä. Haren ylläpito- ja päivitysvastuu on jaettu siten, että jokainen ministeriö on vastuussa omien hankkeidensa viemisestä tietokantaan. Haren toteuttaminen on edellyttänyt monipuolista yhteistyötä. Suunnittelussa on huomioitu tietopalvelun, tiedotuksen ja tietohallinnon näkökulma.

Hare helpottaa julkisten tietojen saantia sekä eri ministeriöiden hankkeiden arviointia. Rekisteri on sekä virkamiesten työväline että kansalaisten julkinen tietopalvelu. Haressa on käytössä uusi Valtipan tietoympäristöhankkeen kehittämä uusi tietoryhmittely ja asiasanasto. Tietoryhmittely auttaa rekisterin käyttäjää tiedon haussa. Hare löytyy osoitteesta <http://www.hare.vn.fi>

EURODOC

Eurodoc -tietojärjestelmää esitteli ylitarkastaja **Anja Vilo** ulkoasianministeriöstä. Suomen liittymisen vuoden 1995 alusta Euroopan unionin jäseneksi merkittiin uusia toimintatapoja EU-asioita valmistelevissa organisaatioissa. EU-asioiden valmistelua tukemaan kehitettiin valtioneuvostossa kaksi valtioneuvoston ja eduskunnan yhteiskäytössä olevaa rekisteriä. Eurodoc on tietojärjestelmä, jonka avulla voidaan seurata EU-lainsäädännön valmistelua ja kansallista voimaansaattamista. Toinen

valmistelua tukeva järjestelmä on EU-saapumisrekisteri, johon kirjataan viitetiedot neuvoston ja komission valmisteluasiakirjoista. Tietokannat sijaitsevat ulkoasiainministeriössä. Vuonna 1997 on avattu webselaimella käytettävä sovellus. Eurodoc on valtioneuvoston sisäinen tietojärjestelmä johtuen suurelta osin EU:n erilaisesta julkisuusikäytännöstä.

Eurodoc tukee ministeriöiden eu-asioiden käsittelyä. Ministeriöiden perinteiset toimintatavat ovat eu-asioiden käsittelyn myötä muuttuneet horisontaalisemmiksi. Rakenteeltaan eurodoc on viitetietokanta. Se sisältää asian ja asiakirjan viitetiedot. Asian kautta pääsee asioihin, jotka ovat vireillä. Myös asiaan liittyvien asiakirjojen avaaminen on mahdollista. Eurodoc-järjestelmässä käytetään Eu:n omaa asiarhmittelyä ja asiasanasto on tehty Eurovokthesaurus pohjalta.

VALTIOPÄIVÄASIAKIRJAT

Eduskunnan tiedostosihteeri **Päivi Virta** esitteli valtiopäiväasiakirjoja, jotka löytyvät osoitteesta <http://www.eduskunta.fi>. Tietokantaa alettiin ylläpitää 1989 viemällä siihen aluksi käsitteilytiedot, valtiopäiväasiakirjat (1991), täysistuntojen pöytäkirjat (1994), päätöspöytäkirjat ja äänestysten tulokset (1996).

Asiakirjat on tuotettu rakenteistetussa muodossa syyskuusta lähtien. Uusi webbipäivitys on tulossa. Päivitystiheys sisäisistä tietokannoista webbipalvelimille tehdään kerran yössä. Tiedonhakija saa melko tuoretta aineistoa eduskunnan istunnoista.

FINLEX

Valtion säädöstietopankkia esitteli ylitarkastaja **Aki Hietanen** oikeusministeriöstä. Finlex on sähköinen Suomen säädöskokoelma sekä tulevaisuudessa myös säädöskäännösten tietokanta. Tietokantaan on kytketty myös säädösmuutokset. Säädöksistä on ajanmukainen korististo, jotta tilannetta yksittäisten säädösten osalta voidaan tarkastella. Finlexiin tehdään hiljalleen linkit EU:n lainsäädäntöön. Kehittämisen tavoitteena on ajantasalla oleva kokonaisuus säädös. Tietokanta löytyy osoitteesta <http://www.finlex.om.fi>

ELKI

Eduskunnan ja valtioneuvoston linkkitietokantaa **Elkiä** esitteli verkkoasiantuntija Päivikki Karhula eduskunnan kirjastosta. Elki on Valtion linkkikirjastohanke ja tavoitteena on yhteinen linkkitietokanta. Rakentaminen on alkanut 1997. Hankkeen tarkoituksena on välttää päällekkäisyyttä ministeriöiden välillä, kohdentaa resursseja oikein, helpottaa linkkien hallintaa sekä vahvistaa asiantuntemusta. Linkkitietokannassa on noin 1000 linkkiä 27 eri aihealueelta.

Eri organisaatioiden tiedotukset/tietopalvelut ja kirjastot kokoavat linkkejä. Linkkien valinnoista on sovittu aihealueet, miten kerätään, millä kriteereillä, millä kielillä, kuinka linkkejä kuvaillaan jne. Linkkien ikä on keskimäärin 45 päivää, joten päivitystiheys on nopea. Päivikki Karhula jatkoi, että suomalaiset ja Eu linkit ovat tärkeimpiä, sivut ovat enimmäkseen suomenkielisiä. Yleistieto sekä uutiset ovat keskeisiä. Samoin kuin EU:n lisäksi kansainvälinen politiikka, keskus- ja aluehallinto. Internet/intranet hankkeita on myös ministeriöiden sisällä.

Linkkien hakeminen tapahtuu hakusanalla osoitteesta <http://www.eduskunta.fi/kirjasto/Elki/elki.html>

SENAATTORI

Senaattori on valtioneuvoston tietohakemisto, hakupalvelu, jota esitteli projektipäällikkö **Maija Jussilainen** Valtioneuvoston kansliasta. Senaattori on web-käyttöliittymä tietoon, jota valtioneuvostossa ja eduskunnassa tarvitaan päätösten valmistelussa. Itse tietojärjestelmät sijaitsevat ministeriöiden tai muiden tiedontuottajaorganisaatioiden palvelimilla. Senaattoria ylläpitää valtioneuvoston kanslia. Senaattorin käyttöoikeus siihen on valtioneuvoston verkossa.

Senaattori sisältää uutisia, ajankohtaista, hakemistoja, instituutioita ja organisaatioita, säädökset, valtion talousarviot, Eu-asiat, kansainväliset sopimukset, tilastoja, maatiotoja ja karttoja, kirjallisuutta sekä tutkimuksia.

ARKISTOTIETOKANTA

Arkistolaitoksessa (Kansallisarkistossa ja seitsemässä maakunta-arkistoissa) säilytetään noin 95:tä kilometriä valtion ja yksityisten asiakirja-aineistoja. Ylitarkastaja **Maija-Liisa Tuomi** Kansallisarkistosta kertoi Arkistolaitoksen suurhankkeesta: arkistotietokannasta.

Tietokannassa on viisi tasoa, arkistonmuodostaja, arkisto, sarja, yksikkö ja asiakirja. Suunnittelutyö aloitettiin 1993 ja perusrekisteri arkistonmuodostajista ja arkistoista on saatu tietokantaan vuosi sitten. Luettelointitiedot on tietokannassa vuoden 1998 loppuun mennessä ja ensimmäiset yksikkötason tiedot saadaan tietokantaan joulukuussa 1998. Arkistotietokanta löytyy osoitteesta <http://www.narc.fi>

Aineistojen kuvailutuotantotietokanta on valmistunut ja asiasanaston suunnittelu on aloitettu. Sanasto liitetään yleiseen suomalaiseen asiasanastoon.

Arkistotietokannan käyttöönotto on yksi maamme suurimmista tietokantahankkeista kautta aikojen. Maamme arkistoissa, kunnissa, yrityksissä jne. on useissa meneillään vastaavia